

Soevereiniteit & Solidariteit

E-nieuwsbrief van de Vlaams-Socialistische Beweging

Historische verkiezingen: en nu?

De uitslag van de federale verkiezingen van 13 juni jl. is zonder meer historisch te noemen. Nooit eerder behaalde een Vlaams-nationale partij zoveel stemmen en werd zij de grootste partij van Vlaanderen. Na jaren van doorgedreven belgicistische propaganda mag deze uitslag zonder meer gezien worden als een signaal.

Opmerkelijk is ook dat de christen-democraten voor het eerst hun leidende positie prijsgeven. Voor de Vlaamse machtspartij bij uitstek is dit een hele klap. Hoewel de andere machtspartijen (Open VLD en s.pa) minder bloeden, is hun lot allesbehalve benijdenswaardig. Het status-quo van Groen! en de achteruitgang van Lijst De Decker en het Vlaams Belang spreken boekdelen.

De uitslag van de federale verkiezingen van 13 juni jl. is zonder meer historisch te noemen. Nooit eerder behaalde een Vlaams-nationale partij zoveel stemmen en werd zij de grootste partij van Vlaanderen. Na jaren van doorgedreven belgicistische propaganda mag deze uitslag zonder meer gezien worden als een signaal.

Opmerkelijk is ook dat de christen-democraten voor het eerst hun leidende positie prijsgeven. Voor de Vlaamse machtspartij bij uitstek is dit een hele klap. Hoewel de andere machtspartijen (Open VLD en s.pa) minder bloeden, is hun lot allesbehalve benijdenswaardig. Het status-quo van Groen! en de achteruitgang van Lijst De Decker en het Vlaams Belang spreken boekdelen.

Bij het bekend worden van de verkiezingsuitslag werd de electorale stormvloed meteen toegeschreven aan de figuur van Bart De Wever. Vlaanderen stemde voor hem, maar niet voor zijn 'separatistisch' programma. Namens de Vlaamse culturele elite verwoordde David van Reybrouck het als volgt: *'Dit vind ik verschrik-ke-lijk. Als je weet dat amper 10 procent van de Vlamingen separatistisch is, dan zijn er dus bijna 20 procent die voor een partij kiezen waarvan ze eigenlijk niet weten waarvoor ze staat'* (Knack, 16.06.2010). Indien hij in zijn berekening ook het Vlaams Belang zou betrekken, dan komt hij ongetwijfeld tot de conclusie dat bijna één op drie Vlamingen niet weten waarvoor zij kiezen: ver-schrik-ke-lijk! Na een Belgicistisch offensief van bijna twintig jaar, is de belgicistische elite in Vlaanderen de wanhoop nabij. Nadat zij jaren de 'blijde boodschap' voor het behoud van België heeft verspreid, zijn de Vlamingen er alleen maar op achteruitgegaan. Vlaanderen is dom en reactionair!

(lees verder blz. 2)

In dit nummer:

- > Historische verkiezingen
- > Vlaamse overwinning, linkse nederlaag?
- > VVB en Brussel
- > Ook in het FGTB roert men zich
- > Herman van den Reeck

V-SB herdenkt

**HERMAN
VAN DEN REECK**

**Op 11 juli in
Antwerpen**

Info op blz. 7

7de SFL TREFDAG

**Immigratie,
multiculturaliteit
en de linkse Vlaamse
Beweging**

16 oktober in Antwerpen

(blz. 12)

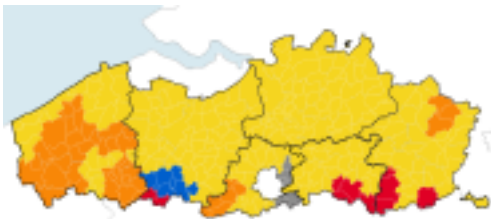
(vervolg)

Als linkse flaminganten zijn wij het grondig oneens met de boodschap van de dolgedraaide belgicisten. Wie zich links noemt, kijkt immers niet neer op het volk. Dit hoeft echter niet te betekenen dat wij het altijd eens zijn met wat er in de samenleving leeft.

Dat de kiezer een signaal heeft gegeven, kunnen wij alleen maar toejuichen. Terecht werden de traditionele partijen afgestraft voor hun neoliberal en pro-Belgisch wanbeleid. Dat de N-VA de nieuwe volkspartij wordt, heeft natuurlijk te maken met de figuur van Bart De Wever. Toch mogen wij niet vergeten dat de gevestigde orde hiertoe heeft bijgedragen door al haar pijlen op hem te richten. Hoeveel keer heeft Marianne Thyssen niet gezegd dat de N-VA het land wil kapot maken? Konden de vakbonden, werkgevers, de culturele en politieke elite hun weerzin voor Bart De Wever nog duidelijker laten blijken dan ze gedaan hebben? Uit de stembusuitslag is gebleken dat Vlaanderen duidelijk niet onder de indruk is van de Belgische moraalridders.

Dat heel wat N-VA-kiezers geen separatisten zijn, doet er eigenlijk niet toe. In volle economische crisis heeft Vlaanderen gezegd dat meer autonomie een prioriteit is. Zij balen van politici die eerst veel beloven en vervolgens vier jaar lang aanmodderen omdat de economische crisis alle aandacht zou opeisen. De Vlaamse kiezer maak je niet wijs dat er gekozen moet worden tussen het oplossen van de economische crisis of het realiseren van een staatshervorming.

Wij herhalen dat de N-VA-kiezers het niet noodzakelijk eens zijn met het rechtse partijprogramma. Heel wat kiezers die (eerder) links zijn, hebben hun stem uitgebracht voor Bart De Wever. Immers voor wie (eerder) links is en Vlaamsvoelend is er geen partij in Vlaanderen.

Kaart: vrt

In belgicistische kringen hoopt men ongetwijfeld dat Bart De Wever zich nu zal vast rijden in onderhandelingen over een staatshervorming. Op die manier kan de N-VA bij de volgende verkiezingen in het rood gaan en is het weer business as usual.

Iedereen weet dat Bart De Wever voor een aartsmoeilijke opdracht staat. Daarbij is het essentieel dat hij het juiste bondgenootschap weet te smeden om de Belgische macht buitenspel te zetten. De verkiezingsuitslag van de Franstalige partijen speelt

daarbij in zijn voordeel. Het is immers zo dat het FDF en de CDH – die van oudsher aansluiten bij de Franstalige bourgeoisie in Brussel – slecht hebben gepresteerd. Blijkbaar slaagt de Brusselse bourgeoisie er niet meer in om Franstalig België voor haar kar te spannen. Vooral in Wallonië is het enthousiasme voor de Brusselse scherpshijpers bekoeld. Gérard Deprez zei over FDF-voorzitter Olivier Maingain het volgende: 'Hij is in Brussel voor de MR misschien een troef, maar in Wallonië juist een handicap. Ik heb ontzettend veel kiezers ontmoet die zeiden: ik stem niet langer voor de MR want ik vind die Maingain onuitstaanbaar en even extremistisch als Bart De Wever' (Knack, 16.06.2010). Maar ook in Brussel kan de Franstalige upper class het kiespubliek maar matig boeien met haar anti-Vlaamse matraquage. Want laat het duidelijk zijn dat de doorsnee Franstalige niet wakker ligt van bijvoorbeeld de uitbreiding van Brussel-19. Deze en andere 'Franstalige' eisen zijn enkel bedoeld om de machtspositie van de Brusselse bourgeoisie binnen België veilig te stellen.

Er dient zich vandaag een historische kans aan om de Franstalige bourgeoisie in Brussel van de troon te stoten. Hiervoor dient Bart De Wever een akkoord te maken met de Walen, waarbij de vertegenwoordigers van de Brusselse bourgeoisie niet betrokken zijn. Een versterking van Brussel-19 moet vermeden worden, zodat Vlaanderen de mogelijkheid openhoudt om de band met zijn hoofdstad terug aan te halen. Het zal allesbehalve vanzelfsprekend zijn om tot zo'n akkoord te komen, maar als het lukt om de traditionele Belgische elite opzij te zetten, dan zal de verstandhouding tussen de Vlamingen en Walen er sterk op vooruitgaan. Het zet de deur open voor een echte Belgische confederatie of voor twee bevriende buurstaten, waar politiek over belangrijker zaken kan gaan dan eindeloos communautair gekibbel.

Moet een Vlaamsgezinde overwinning steeds een linkse nederlaag zijn?

N-VA als grote overwinnaar

Als linksflamingante beweging wenst de V-SB de N-VA te feliciteren met haar historische verkiezings-overwinning. Voor het eerst is een formatie die zich beroept op het Vlaams-nationalisme de grootste van het land geworden. Uiteraard juichen wij het toe dat de Vlaamsgezinde stem hiermee uit extreem-rechtse handen is gehouden, waarmee de trend die ook reeds bij de regionale verkiezingen duidelijk werd, werd voortgezet.

De overwinning van de N-VA verhoogt het potentieel van de Vlaamse Beweging om een aantal van haar traditionele kerneisen te verwezenlijken, al beseffen wij uiteraard ook dat de N-VA niet voor een 'breukstrategie' gaat. De mate waarin zij er al dan niet in slaagt de Belgische machtstructuren aan te tasten en een eventuele strategische deelname aan de Belgische regering, gekoppeld aan deelname in de Vlaamse, te benutten om aan Vlaamse natie-opbouw te werken, zullen voor ons belangrijke bepalende factoren (zo niet dé bepalende factoren) zijn in de beoordeling van de N-VA-strategie. De kans op compromittering door de Belgische machtsstructuren is reëel.

*De Wever
in een
revolutionaire
bui...?*

Wij kunnen ons er in ieder geval slechts om verheugen dat Bart De Wever het aangedurfd heeft om het in vraag stellen van het statuut van Brussel (hetgeen de linkse flaminganten al jaar en dag doen) opnieuw bespreekbaar te maken in 'professionele' politieke kringen en in de media. Al delen wij niet de visie van de N-VA waar deze een oplossing lijkt te zoeken in een vorm van condominium op basis van de gemeenschappen, toch is dit – na een periode waarin het 'crolsisme' zich steeds luider leek te roeren binnen de Vlaamse Beweging – een tweede positief gegeven, na de verwerping in april jl. van het crolsistische amendement van

de afdeling Waasland binnen de VVB.

Over de sociale visie van de N-VA is reeds veel geschreven, en ook de V-SB heeft haar kritiek niet onder stoelen of banken gestoken. Dat zal met deze verkiezingsuitslag ook niet veranderen. Waar de N-VA zich bij de verkiezingen van 2009 nog een betrekkelijk sociaal profiel aanmat (denk bv. maar aan haar voorstel voor een in Vlaanderen verankerd energiebedrijf), was dit ditmaal beduidend minder het geval. Dit heeft haar verkiezings-succes niet verhinderd. Niettemin blijven wij ervan overtuigd dat ook een belangrijke groep linkse en op z'n minst sociaalvoelende Vlamingen voor de N-VA heeft gestemd.

Links als verliezer

Voor de zoveelste maal op rij hebben wat gemeenzaam linkse lijsten wordt genoemd, weinig potten gebroken. Dat geldt zowel voor de 'gevestigde linkerzijde (sp.a, Groen!) als de radicale (PvdA+, FdG, LSP, CAP, Égalité). De sp.a boert achteruit, Groen! wint weliswaar een zetel maar boekt procentueel verwaarloosbare winst, en geen van de 'klein-linkse' formaties komt ook maar in de buurt van de (wettelijke én feitelijke) kiesdrempel, ondanks enkele opvallende lokale uitschieters voor PvdA+. In een tijdperk van economische crisis en onvrede met de heersende politiek is dit zeer bedroevend.

Naar onze mening, kan dit beter en zijn deze belabberde resultaten mede (uiteraard niet volledig) het gevolg van de ongemakkelijke omgang van links met de nationale kwestie. In een politieke cultuur waarin iedere fundamentele discussie over de politieke, sociale en economische toekomst afgeleid wordt door een inter-burgerlijk conflict over de nationale kwestie, kan links het zich niet permitteren deze laatste kwestie als onbelangrijk af te doen, of te reduceren tot een artificieel dispuut dat doelbewust ter afleiding zou gecreëerd worden door snode burgerlijke krachten. Men kan nog moeilijk volhouden dat de nationale kwestie allang geleden is opgelost. Wanneer het een Vlaamsgezinde formatie de grootste van het land wordt, is het misschien niet aan te raden zich al te melodramatisch te associëren met 'ons landje', en in de Rand

ostentatief tweetalige affiches te gaan plakken en mee te stappen in het discours over de verdrukte Franstalige minderheid in Vlaams-Brabant, getuigt van weinig begrip voor de sociale strijd die zich in deze streek afspeelt.

Dat het Vlaamse nationale bewustzijn door centrum-rechts wordt ingekleurd, heeft o.i. minder te maken met 'de ware aard van de Vlaming' dan met de nalatigheid van de linkerszijde. Iedere linkse analyse, die de nationale kwestie ontkent, en iedere strategie die zich inschrijft in de verdediging van de lokale agent van het mondiale kapitalisme schiet in onze ogen tekort. Helaas maken we binnen links al te vaak die fouten. Veeleer dan zich te identificeren met het Belgische model moet het potentieel om Vlaamse en Waalse natie-opbouw als wapen in de strijd tegen het neoliberale te gebruiken meer benut worden.

Voor de 'officiële linkerszijde' komt daarbij nog dat zij zich de afgelopen decennia volmondig heeft ingeschreven in de neoliberale logica. Het is niet gemakkelijk zich contestatair ten overstaan van het Belgische neoliberale beleid op te stellen, wanneer men zelf twintig jaar lang heeft geholpen dit beleid vorm te geven en uit te voeren. De sp.a heeft actief meegeholpen aan de uitholling van de sociale zekerheid en heeft zich niet verzet tegen de deregulering van de kapitaalmarkten; Groen! lijkt definitief te hebben gekozen voor een eokapitalistisch model, waardoor het nauwelijks van de andere parlementaire formaties te onderscheiden valt.

Vooruit

Als linkse flaminganten streven wij naar een onafhankelijk Vlaanderen, maar dit Vlaanderen moet meer zijn dan een culturele regio die binnen een neoliberale Europese Unie een formele juridische zelfstandigheid geniet. Een Vlaanderen op maat van VOKA zou weinig substantiële verbetering betekenen t.o.v. het

huidige België. Slechts met een soeverein Vlaanderen, dat zijn lot in handen neemt door democratische controle uit te oefenen op de sociale en economische sleutelsectoren (banken, fiscaliteit, energie, gezondheidszorg, onderwijs,...), in solidariteit met de andere soevereine naties, kunnen wij ernaar streven de welvaart te verzekeren en de democratie uit te bouwen. Wij hebben er dan ook geen enkel belang bij, dat links in Vlaanderen zwak blijft. De V-SB wil meehelpen die te versterken. Zonder daarom te pretenderen de waarheid in pacht te hebben menen wij alvast dat dit hiertoe enkele bouwstenen kunnen zijn, die deels ook op te vatten zijn als zelfkritiek:

Zoals gezegd, moeten we als links complexloos omgaan met de nationale kwestie. Zonder in Vlaams chauvinisme te vervallen, moeten we het progressieve potentieel van de Vlaamse strijd erkennen en ons niet vasthechten aan de Belgische structuren. Elders is een dergelijk samengaan van nationaal bewustzijn en links engagement nagenoeg vanzelfsprekend, hier is de wederzijdse oppositie een handicap.

Toegankelijkheid van vorm moet, maar mag niet ten koste gaan van de radicaliteit van de boodschap. De 'ideologische oorlog' moet ten volle worden aangegaan. Zowel op sociaal, economisch als ecologisch vlak dringt een breuk met het huidige model zich op.

Onze pijlen moeten gericht blijven op de kapitalistische Belgische machtstructuren, en niet op andere linkse bewegingen. Discussie is goed en diversiteit van strategieën is zowat onvermijdelijk, maar interne klein-linkse ruzies interesseren geen kat. Tevens moet getracht worden de fragmentering van de linkse en sociale bewegingen te overstijgen; wederzijdse bruggen moeten worden geslagen.

Reactie op het VVB Brusselcongres

Eind april hield de Vlaamse Volksbeweging haar 'Brusselcongres', waarin zij haar standpunt t.a.v. de hoofdstad actualiseerde. Daarin werd de beslissing uit 1994, die inhield dat de beoogde Vlaamse staat ook het grondgebied van het huidige Brussels Hoofdstedelijk Gewest zou behelzen, herbevestigd en het amendement van de afdeling VVB-Waasland, dat opperde om 'desnoods' ook zonder Brussel onafhankelijk te worden (en waarvan de publieke verdediging duidelijk deed uitschijnen dat het zo ook beter zou zijn), resoluut verworpen.

Groot was dan ook de verbazing van veel VVB-leden, toen zij in het daaropvolgende nummer van Doorbraak een artikel van Jan Van de Casteele konden lezen. Dit had als titel 'Vlaamse staatsvorming prioritair, met Brussel als het kan' (men versta: '... zonder als het moet'). Daarin werd de tweede resolutie, die stelt dat de VVB ook zonder absolute zekerheid over Brussel de onafhankelijkheid moet nastreven voorgesteld alsof Vlaanderen desnoods toch maar zonder de hoofdstad moet onafhankelijk worden, naar analogie van Ierland dat zonder het Noorden van Ierland onafhankelijk is geworden (zie over dit laatste ook de nieuwsbrief van juni). Nochtans is dit laatste noch de letterlijke inhoud van die resolutie, noch de interpretatie die hieraan tijdens de vergaderingen van de Congrescommissie werd gegeven.

Een aantal bezorgde VVB-leden heeft dan ook een gezamenlijke brief gestuurd naar de VVB en Doorbraak, in de hoop dat dit rechtgezet zou worden. Aangezien hierop echter geen respons is gekomen en de V-SB de bezorgdheid van deze VVB'ers deelt, nemen wij het initiatief om deze brief op deze wijze te verspreiden. Daarbij benadrukken wij evenwel dat dit initiatief niet van de V-SB uitgaat, en ook niet beperkt is gebleven tot linkse flaminganten.

Waarde redactie,

Op 24 april hield de VVB een congres om haar standpunt omtrent Brussel opnieuw onder de loep te nemen en te actualiseren. De VVB-leden keurden resolutie 1 goed, die stelt dat "Vlaanderen de onafhankelijkheid dient uit te roepen voor het hele grondgebied ten noorden van de taalgrens, de 19 Brusselse gemeenten inbegrepen." De resolutie van VVB-Waasland die dit wou laten veranderen naar "...het gehele grondgebied ten noorden van de taalgrens, desnoods zonder de 19 Brusselse gemeenten." werd verworpen. De interne democratie in de VVB heeft dan ook ondubbelzinnig afstand genomen van het standpunt "met Brussel als het kan, zonder als het moet".

Als VVB-leden, voor het merendeel aanwezig op het bewuste congres en/of meewerkend aan de congrescommissie, kunnen wij dan ook enkel verontwaardigd zijn, wanneer we één week later in Doorbraak lezen dat Jan Van De Casteele diametraal ingaat tegen de resoluties die democratisch gekozen zijn door de aanwezige VVB-leden. Het staat dhr. Van De Casteele

uiteraard vrij om er een andere mening op na de houden. Maar het staat hem niet vrij om die vrije mening voor te stellen als de mening van het congres, wanneer dit congres het Waaslandse amendement "met als het kan, zonder als het moet" resoluut verworpen heeft. Resolutie 2 kan ook niet zomaar in die zin geïnterpreteerd worden: zij stelt immers louter dat Vlaanderen ook zonder de zekerheid over de toekomst van Brussel de stap naar onafhankelijkheid moet zetten, maar daarom nog niet dat we moeten bereid zijn Brussel op te geven om het Vlaams Gewest onafhankelijk te laten worden.

Wij hopen dat dit rechtgezet wordt en dat Doorbraak de standpunten van het congres zal blijven verdedigen.

Johan Bosman, Bernard Daelemans, Dirk De Haes en Johan De Nys (leden congrescommissie), Brecht Arnaert, Stefaan De Ganck, Frederik Durant, Hendrik Laevens, M. Nys, Hilde Roosens, Paul Van Capellen, Erwin Vanhorenbeeck, Sebastiaan Van Nuffel, Jan Van Ormelingen

Ook in het FGTB roert men zich

De brief die Francis Gomez, voorzitter van de Luikse metallo's van de socialistische vakbond FGTB, naar aanleiding van de verkiezingsuitslag naar zijn afgevaardigden en militanten stuurde is niet onopgemerkt voorbij gegaan. Gomez windt er geen doekjes om: het gaat hier om een "historische kans". Helaas, geeft hij zelf toe, denken niet alle FGTB'ers zoals hij.

Zo zegt hij in een interview met La Libre Belgique (18/06/2010): "Er is vandaag een historische kans om het land te hervormen. In het noorden van het land is er een grote winnaar, de N-VA, die alles heeft ingezet op de institutionele problemen en in het zuiden een partij, de PS, die zowel voor haar socioeconomische als voor haar institutionele vragen stemmen binnenhaalde. Als zij naar haar regionalistische basis luistert is de PS de meest geschikte partij om met de N-VA oplossingen te vinden om het Belgische institutionele landschap te veranderen".

De Waalse tegenhanger van ABVV'er Herwig Jorissen is voorstander om alles te regionaliseren, op de sociale zekerheid na. Zo moeten de regio's voor hem ook de bevoegdheid verwerven over o.a. het beheer van het brugpensioen, het interprofessioneel akkoord en de bedrijfsbelasting. Een vergelijking met de Waalse socialistische syndicalist André Renard, die in de jaren '50 van vorige eeuw voorstander was van meer regionalisme en federalisme, lijkt niet ver weg. Ook BHV moet gesplitst

worden. In ware socialistische traditie stelt hij terecht meer bezorgd te zijn "om het lot van de werkzoekenden of werkenden uit Sint-Gillis dan met de bourgeois uit de rand".

De traditionele heikele punten

Het is in elk geval positief dat aan Waalse syndicale kant opnieuw het taboe van de regionalisering doorbroken wordt, hoewel Gomez' eisen wat ons betreft nog niet ver genoeg gaan. Zo stelt hij zich geen vragen bij Brussel als région à part entière. Ook moet de sociale zekerheid kost wat kost federaal blijven, "zo niet bestaat er geen Staat meer". Een radicaal verschil met het aloude argument dat de sociale zekerheid de solidariteit tussen de Vlaamse en Waalse werkende klasse in stand houdt, maar dit kan bezwaarlijk een onderbouwde reden genoemd worden. Sociaal-flaminganten weten al langer dat een splitsing van de sociale zekerheid geen einde hoeft te stellen aan de solidariteit met onze Waalse vrienden. Niet alleen werd deze de voorbije decennia door de Belgische staatspartijen almaar verder uitgehold, maar kan een eigen sociale zekerheid binnen een links en progressief Vlaanderen de welvaartsstaat sterker opbouwen, zonder mee te gaan in het patronale verhaal dat nefast is voor zowel Walen als Vlamingen. We houden eveneens het voorstel van de sociaalflemingant Antoon

Roosens in gedachte om een Vlaams Marshallplan voor Wallonië op poten te zetten: Vlaanderen zou Wallonië gedurende een tiental jaren het nodige investeringskapitaal kunnen leveren zodat het zijn economie zou kunnen herstructureren.

En nu?

We kunnen ons enkel maar verheugen op een dergelijke onomwonden eis vanuit Waalse socialistisch-syndicalistische hoek voor (bijna volledige) regionalisering. Met de grote overwinning van de N-VA aan de ene kant van de taalgrens en die van de PS aan de andere kant kan Gomez gelijk hebben wanneer hij zegt dat het hier om een historische kans gaat. Daar waar de N-VA haar overwinning in grote mate te danken heeft aan haar Vlaamse verzuchtingen maar haar 'sociale' programma veel te wensen overlaat (zie nieuwsbrief 6, juni 2010) en de PS op vele vlakken de tegenpool is van deze partij, blijft nog maar de vraag hoezeer zij het institutionele landschap zullen kunnen veranderen. Desalniettemin telt de PS van de Waalse partijen de meeste regionalisten en heeft het FGTB nog behoorlijk wat macht binnen de partijgelederen. Hoewel Gomez niet kan beweren te spreken in naam van de voltallige vakbond lijdt het geen twijfel dat zijn eisen gehoor hebben gekregen, zowel binnen als buiten de syndicale middens. Of het debat binnen de Waalse socialistische vakbond hiermee op gang getrokken is valt nog af te wachten. De volgende weken zullen veel duidelijkheid brengen.

Herman van den Reeck, 1901 – 1920

Toespraak van Pol van Caeneghem op de opening van de Herman van den Reeck tentoonstelling in het Bormshuis op 20 maart 2010.

Op 13 juli 1920 trekt een bericht door Vlaanderen dat er weldra een echte schokgolf zal veroorzaken. Die dag is namelijk een jonge student gestorven, die twee dagen ervoor door de politie werd neergeschoten tijdens een verboden Guldensporenherdenking te Antwerpen. Hij was nauwelijks negentien, en het zal deze zomer dus negentig jaar geleden zijn dat hij daar op de Grote Markt neerstortte en twee dagen later aan zijn verwoningen overleed. En het is beslist goed dat wij hem niet vergeten en hem hier herdenken.

Wie was dan deze jonge kerel?

Herman van den Reeck wordt op 21 april 1901 geboren te Borgerhout in een Vlaamsgezind gezin. Zijn vader is voorstander van de bestuurlijke scheiding en van de vernederlandsing van de Gentse Universiteit. Hij zal bedrijvig worden in het activistisch propaganda netwerk als secretaris van een Volkshogeschool. Herman loopt middelbare school aan het Koninklijk Atheneum te Antwerpen. Hij leert er dr. Borms en Pol De Mont kennen met wie hij bevriend wordt.

Vanaf 1916 wordt hij er betrokken bij het activisme. Hij zet zijn schouders onder een vernieuwde start van “De Goedendag”, waarin hij vermeld wordt als drukker-uitgever ervan. Het blad streeft ernaar het overkoepelend orgaan te worden voor de scholieren van alle Vlaamse athenea. De Goedendag kenmerkt zich door zijn radicale inhoud. Het blad is scherp anti-Belgisch, op maatschappelijk vlak verdedigd het regelmatig linkse standpunten, De Goedendag pleit tevens voor het recht op autonomie van de jeugd (een element overgenomen van De Wandervogel); op cultureel vlak is het tijdschrift avant-gardistisch, en kant het zich tegen de burgerlijke levenswijze en esthetica.

Onmiddellijk na de oorlog, in 1919, neemt Herman, samen met Geert Pijnenburg, alias Geert Grub, de leiding van een blad met de welsprekende titel “STAATSGEVAARLIK” (De jonge beeldenstormers van die jaren wilden namelijk ook onze spelling een beetje dooreenschudden.) Op de kaft van “Staatsgevaarlijk” stond een zwarte ontplofende bom afgedrukt tegen een okergele achtergrond. Ook dit blad sluit zich aan bij de eisen van de radicale activisten.

Samen met Lode Craeybeckx, veel later de Antwerpse burgervader, is Herman van den Reeck in datzelfde jaar 1919, de inspirator van een “MANIFEST DER VLAAMSE JEUGDBEWEGING”, dat o.m. een aantal vooruitstrevende standpunten formuleert i.v.m. het onderwijs. Zo pleiten de opstellers daarin voor een hernieuwd leerprogramma, eisen zij medezeggenschap op voor de scholieren en werpen zijn zich op als voorstanders van co-educatie. Het manifest trekt de aandacht van mensen uit de “Clarté”-beweging. “Clarté is in Frankrijk ontstaan onder impuls van de auteur Henri Barbusse. Met zijn roman “LE FEU”, schrijft hij in die jaren een van de meest beklievende anti-oorlogsromans. Barbusse streeft naar wat hij omschrijft als een “internationale van de geest”. Intellectuelen, zo betoogt hij, hebben de plicht zich in te spannen voor het lot van de gehele mensheid. Dat klinkt op het eerste gezicht wat abstract en zweverig, maar tevens pleit “Clarté” voor het recht van de volken op hun zelfstandige ontwikkeling, zodat de doelstellingen ervan wortelen in de cultureel-nationale gemeenschap.

In september 1919 wordt dan te Antwerpen een Vlaamse afdeling van “Clarté” gesticht, waarvan Van den Reeck militant lid wordt. De beweging situeert, zoals gezegd, de Vlaamse ontvoogdingsstrijd in het kader van de mensen- en volkenrechten. Op maatschappelijk vlak is de beweging duidelijk communistisch van inspiratie. “In een zelfstandig Vlaanderen” schrijven zij “zal

de nationaliteitenstrijd het karakter verkrijgen van een zuivere klassenstrijd tussen de vlaamssprekende bezitlozen en de franssprekende heerserskaste.”

“Clarté” streeft naar een gemeenschappelijk front tussen de Fronters, anarchisten, communisten en minderheidssocialisten. Een groep binnen “Clarté” zal aansluiten bij de communisten. Een andere strekking, waartoe Herman behoort, doet dat niet: zij willen zich niet binden aan om het even welke partij en willen zo de mogelijkheid van een eenheidsfront open houden.

Zoals talrijke van de Vlaamse soldaten die terugkeren van het front, worden Herman Van de Reeck en zijn generatiegenoten sterk getekend door de tomeloze volkenslaching van ‘14-’18. Zij ervaren de tomeloze vernietiging van de loopgrachtenoorlog als volkomen walgelijk. Van de Reeck militeert dan ook met volle overtuiging in de vredesbeweging. Buiten zijn engagement ook op dat vlak in “Clarté”, wordt hij nog in het jaar van zijn dood sekretaris van de Vlaamse afdeling van de organisatie “Internationale Anti-Militaristische Beweging”.

Van de Reeck is dus duidelijk een pacifist en anti-militarist wat de betrekkingen tussen de staten onderling betreft. Maar hij is beslist geen tegenstander van het gebruik van instrumenteel geweld in de nationale strijd. Dat blijkt bijvoorbeeld onomwonden uit zijn tekst met de titel “EEN HARTIG WOORDJE AAN DE VLAAMSE VOORWACHTEN”. Het tsuk werd kort na zijn dood gedeeltelijk, en pas in 1966 volledig gepubliceerd. Hieruit de volgende sprekende passage: “Een opstand, zelfs al mislukt die –zoals tot voor de oorlog alle Poolse, en tot nu toe alle Ierse- heeft tenminste dit voordeel dat de beweging wereldkundig gemaakt wordt en dat het nationaal gevoel van het volk er wakker door geschud wordt, wat wel door enige slachtoffers mag gekocht worden...”

Van den Reeck en zijn medestanders kijken dus op naar de Poolse en Ierse revoltes, zoals ook Rodenbach hen had voorgedaan. Bij de jonge activisten komt daar tevens ook de Russische Oktoberrevolutie bij. Zij gebruiken in dat verband dan ook regelmatig Russische schuilnamen zoals bijvoorbeeld “Trotski”. Onder het pseudoniem KRYLENKO schrijft Van den Reeck teksten waarin hij geweld verdedigt als een bruikbaar moreel antwoord en zelfs noodzakelijk middel om een politiek ideaal te realiseren. Het ging hem niet alleen om vormen van zelfverdediging in betogingen, maar tevens ook om georganiseerde ordeverstoring van Belgisch patriottische en franskiljonse manifestaties. Aan zijn vertrouweling en vriendin Ann Mortelmans, het latere feministische boegbeeld van de Antwerpse activisten, heeft hij uitgelegd hoe hij planmatig te werk was gegaan bij het overhoop halen van een zogegeten “Manifestation Universitaire” op 5 juni 1920 te Brussel. Die meeting was op touw gezet door francofone academici, waaronder Henri Pirenne, en gericht tegen de vernederlandsing van de Gentse Universiteit. De dag erna verslikken bladen zoals “La Gazette” en “Le Soir” zich bijna in hun drukinkt wanneer zij verslag uitbrengen over het optreden van Van den Reeck en de zijnen. La Gazette schrijft bijvoorbeeld: “Vervolgens begonnen enkele heethoofden –onder wie wij met droefheid enigen onzer verminkten in uniform bespeurden- versterkt door schurken met petten op en gymschoenen aan met stokslagen en stoel...”. En dan “Le Soir”: “Het is gisteren bewezen dat een vijftigtal bandieten tien hoogleraren, die tot de Belgische wetenschappelijke prominenten gerekend worden, kunnen beletten te spreken.”

Wij hebben Herman van den Reeck dus leren kennen als een radicale Vlaams-nationale activist, een pacifistische maar niet geweldloze militant, en als een

overtuigde anti-kapitalist. Om dat beeld compleet te maken moeten wij er nog twee toetsen aan toevoegen. Zoals onder meer blijkt uit het gedicht "De dageraad" was Herman tevens een pleitbezorger voor een hernieuwd samengaan van onze Lage Landen. En tevens had hij, zoals de kern van zijn medestanders, een ruime belangstelling voor alles wat er op vooruitstrevend kunstgebied broeide en roerde. Het is geen toeval dat er zich in zijn kringen een figuur bewoog als Fernand Berckelaers, die later onder het pseudoniem Michel Seuphor wereldwijde bekendheid zal verwerven als kunstcriticus. Berckelaers kwam uit een franstalig milieu, bekende zich tot Vlaanderen via de poëzie van Guido Gezelle, en zal nog in 1946 in een autobiografische roman de dood beschrijven van Herman van den Reeck aan wiens zijde hij meebetoogde en gekwetst werd door een sabelhouw op de fatale 11 juli 1920.

11 juli 1920, voor die dag had de franskiljons-liberale burgemeester van Antwerpen, Jean De Vos, de Guldensporenherdenking die men in zijn stad gepland had, verboden. De Volksgazet, jawel, schreef toen hierover: Nu er duizenden Vlamingen voor eeuwig rusten aan den IJzer, en er niettegenstaande alle koninklijke beloften nog geen enkel recht aan de Vlamingen gegeven werd, nu verbiedt men hen nog op straat te komen. Dat is laf en schandelijk. De franskiljons snakken naar incidenten. Vlamingen laat uw tanden zien." Het Guldensporenfeest zal dan doorgaan te Borgerhout, met vele duizenden deelnemers. Een groep jongeren, met Van den Reeck als één van hun aanvoerders, roept op om naar de Antwerpse Grote Markt door te stoten. De politie, die de Turnhoutsebaan had afgesloten, werd weggelokt met het valse gerucht dat er herrie was op de Laar, en gaf zo de baan vrij voor de betogers, die ten slotte de Grote Markt bereikten. Na het zingen van "De Vlaamse Leeuw" startte men met het ontbinden van de betoging. Dan stormde de politie de markt op en chargeerde met de blanke sabel. Toen de zogezegde ordehandhavers het op de Vlaamse leeuwenvlaggen hadden gemunt, probeerden zij ook het vaandel van de meisjesgroep "Klimop" te verscheuren en werpt Herman zich naar voor om het te verdedigen. Dan klinkt het noodlottige schot dat hem neervelt. Men sleept hen naar het politiebureau in het stadhuis waar men hem eerst zonder enige verzorging laat liggen. Hij wordt dan overgebracht naar het Sint-Elizabeth ziekenhuis. Daar stelt men vast dat een kogel hem in de long getroffen heeft. Ondanks het negatief advies van de artsen wordt dan een verhoor van hem afgenomen. De bedoeling is duidelijk: de politie trachten wit te wassen door Van den Reeck te doen bekennen dat hij ze geprovoceerd heeft. Het "Clarté"-blad "OPSTANDING" zal op zijn cover hierover een tekening zetten waarin politieagenten in lang zwart kleed en met dito kap op, de stervende Herman de pen vasthouden voor zijn bekentenis.

Op 13 juli sterft Herman. Zijn begrafenis groeit uit tot een prinselijke uitvaart met vele duizenden aanwezigen uit de meest diverse Vlaamse formaties. Een hele reeks dichters zal de neergeschoten voorman dan huldigen in vaak beklijvende getuigenissen. Vanuit zijn gevangeniscel schrijft Wiens Moens ingetogen dat hij Herman van den Reeck niet kende maar dat indien zij elkaar hadden ontmoet, zij elkaars handen hadden vastgegrepen in een groet van herkenning. Paul van Ostaijen beschrijft Herman's dood als het knakken van een bloeiende bloem, en beschrijft het grote toekomstvisioen dat hij met zijn medestanders koesterde met een prachtig beeld: "Met hun verlangen waren zij marathondravers." En het scherpst, het meest ongenadige vers komt uit de pen van de dichter van onze nieuwe Geuzenliederen René De Clercq. Eerst valt hij burgermeester De Vos en zijn schepen Strauss aan: Wie zal De Vos zijn kuren korten, wie rukt Strauss de veren uit?" Waarna een oproep volgt die aan duidelijkheid niets te wensen overlaat: "Laat ons met daden loven den trouwen van den Reeck. Dreigen niet – slaan! Zijn dood zal voor mij staan als ik de beul naar't harte steek."

Het is goed dat wij Van den Reeck herdenken. Zijn dood. En tevens zijn leven en de waarden waarvoor hij in het gelid is getreden.

BLOESEMS BLOEIEN BLOEMEN
zy worden geknakt
mensen staan het slagveld
zy worden gebroken
lenden knakken
kinderen staan de straat
zy spreiden armen open
zy vangen het schot
en vallen

Uit huizen lopen kinderen de straat
Marathondravers hun verlangen
zy storten thop een zware zak

langs gasthuisgrijsheid vleecht
nog flets begeren
wakkelende kaars

de ziel in het

onblussbare LICHT

**In Memoriam – Herman van den Reeck
door Paul van Ostaijen**

Zondag 11 juli 2010 in Antwerpen

V-SB herdenkt

Herman van den Reeck

(1901-1920)

Op 11 juli aanstaande is het precies 90 jaar geleden dat Herman van den Reeck door de politie werd neergeschoten op de Grote Markt in Antwerpen. Hij nam deel aan een verboden Vlaamse betoging toen hij van dichtbij werd getroffen door een politiekogel. Hoewel hij zwaar gewond was, werd hij pas na drie kwartier door de ordediensten naar het ziekenhuis gebracht. Alvorens te sterven, werd hij nog gedwongen om een schuldbekentenis te tekenen.

De moord op Herman van den Reeck lokte een grote verontwaardiging. Algemeen wordt aangenomen dat de moord heeft bijgedragen tot een radicalisering van de Vlaamse beweging, maar ook tot de vorming van een Vlaamsgezind stadsbestuur (het 'Mystieke huwelijk' tussen Frans Van Cauwelaert en Camille Huysmans).

In ieder geval is Herman van den Reeck een icoon geworden. Daarbij werd zijn radicaal links profiel maar al te vaak vergeten. De Vlaams-Socialistische Beweging vindt het belangrijk om ook dat aspect in herinnering te brengen.

Praktisch:

Samenkomst op 11 juli 2010 om 10 uur aan de **Brabofontein op de Grote Markt van Antwerpen** voor een kort herdenkingsmoment. Voor meer informatie: info@v-sb.net

Na de middag trekt V-SB naar Brussel, voor de 11 juli-viering in het Vlaams Huis (vanaf 15u). Meervoud-voorzitter Miel Dullaert zal daar een toespraak houden en TAK geeft een vat.

★ Lidmaatschap

De lidgelden: €5 voor werkenden, €3 voor studenten en niet-werkenden.

Een radicaal links en soevereinistisch alternatief is broodnodig. Wij rekenen op jou! Bouw mee aan een Vlaams en links alternatief voor de 21ste eeuw!

VOLGENDE V-SB-VERGADERING

Vrijdag
15 juli 2010

Brussel
Vlaams Huis
19u

★ Het Rode Vaderland

Vijf jaar geleden verscheen 'Het Rode Vaderland' van Maarten van Ginderachter. Het is een dik boek dat bewijst hoe Vlaamsgezind de eerste socialisten in Vlaanderen (voor 1914) wel waren. Dit boek is onmisbaar in de bibliotheek van een V-SB'er. Momenteel liggen er enkele exemplaren in "de Slegte". Wie er een

exemplaar van wil, kan die voor 10 euro bij ons bestellen. Wacht niet te lang! Meer informatie: info@v-sb.net.

★ T-shirts

Kostprijs: €8, in verschillende maten.
Meer info: secretariaat@v-sb.net

★ Rekeningnummer

979-5944274-22
IBAN: BE06 9795 9442 7422
BIC: ARSPBE22
Voor vragen: info@v-sb.net

26 NOVEMBER 2010: V-SB organiseert een gespreksavond met Marc Vincké, medeoprichter Werkgroep De Witte Kaproenen.

Bij het ADVN, Lange Leemstraat 26, 2018 Antwerpen.
Meer informatie volgt in de volgende nieuwsbrief.

16 oktober 2010: 7e Trefdag in Antwerpen
Immigratie, multiculturaliteit en de linkse Vlaamse Beweging

GEORGANISEERD DOOR SFL

Op 16 oktober 2010 vindt in Berchem bij Antwerpen de 7e Sociaal-Flamingantische Trefdag plaats. Het thema van dit jaar is „Immigratie, multiculturaliteit en de linkse Vlaamse Beweging.

Als linkse flaminganten hebben wij een eigen kijk op deze thematiek omdat wij zowel het standpunt van extreem-rechts afwijzen, maar ook de kosmopolitische visie van onze „progressieve“ culturele, politieke en economische elite. Wij zien de hedendaagse immigratie en multiculturaliteit immers niet als een natuurfenomeen, maar als een rechtstreeks gevolg van een falend economisch systeem. De Trefdag vindt plaats in de Zaal Rubens vlak bij het station van Antwerpen-Berchem (Statiestraat 175). Noteer deze gegevens al in uw agenda. Wij bezorgen u zo snel mogelijk het volledige dagprogramma.